

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Kfv.IV.35.203/2021/4. szám

A tanács tagjai: Dr. Patyi András a tanács elnöke

Dr. Varga Eszter előadó bíró

Dr. Dobó Viola bíró

A felperes: felperes

(cím5.)

A felperes képviselője: Dr. Gáldi Nóra ügyvéd

(cím6.)

Az alperes: Magyar Államkincstár Budapesti és Pest Megyei Igazgatósága

(1139 Budapest, Váci út 71.)

Az alperes képviselője: Dr. Horváth Linda Katalin kamarai jogtanácsos

A per tárgya: állami támogatással kapcsolatos közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Törvényszék 13.K.702.264/2020/15. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 13.K.702.264/2020/15. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A feljegyzett 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes, mint köznevelési közfeladatot ellátó nem állami intézményt fenntartó 2018. január 31. napján a 2018. évre vonatkozóan működési támogatás iránti kérelmet terjesztett elő az alperesnél.

[2] Az alperes a 2018. március 19-én kelt, BPM-ÁHI/1596-5/2018. számú határozatával a kérelmet elutasította. Megállapította, hogy a Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 40. § (1) bekezdése, valamint a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 37/Q. §-a alapján, működési támogatás kizárólag bevett egyház részére állapítható meg. Rögzítette, hogy a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (a továbbiakban: Ehtv.) 11. § (4) bekezdése értelmében a bevett egyházakat a melléklet tartalmazza. E mellékletben a felperes sem a kérelem benyújtásakor, sem a határozat kiadásának időpontjában nem szerepelt.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[3] A felperes az alperes határozata ellen keresettel élt, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását és 343.800.000 forint összegű működési támogatásra való jogosultság megállapítását, másodlagosan a határozat megsemmisítését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Előadta, hogy az Alkotmánybíróság a 6/2013. (III. 1.) AB határozatában (a továbbiakban: ABH) az Ehtv. számos rendelkezését visszamenőleges hatállyal megsemmisítette, illetve megállapította, hogy azok hatálybalépésüktől kezdődően nem alkalmazhatóak. Az ABH kifejezetten rögzítette, hogy a felperes nem veszítette el egyházi jogállását. Az alperesnek az ABH-ban foglaltakat figyelembe kellett volna vennie, és ez alapján megállapítania, hogy – mivel egyházi jogállását nem veszítette el – jogosult a működési támogatásra.

[4] Az alperes a védiratában – utalva a Kúria joggyakorlatára – a kereset elutasítását kérte, fenntartva a határozatában foglaltakat.

Az elsőfokú ítélet

[5] Az elsőfokú bíróság a felülvizsgálati kérelemmel támadott ítéletével a felperes keresetét elutasította.

[6] A Kúria Kfv.IV.35.310/2020/5. számú döntésére hivatkozással rögzítette, hogy a felperes helytállóan hivatkozott az ABH-ban foglaltakra, amely alapján egyházi jogállását nem veszítette el. Ugyanakkor rámutatott, hogy az ABH meghozatalát követően, 2013. április 1-i, majd október 1-i hatállyal módosult az Alaptörvény, illetve 2013. augusztus 1-i hatállyal az Ehtv. A módosított rendelkezések alapján, az Országgyűlés sarkalatos törvényben egyes vallási közösségeket bevett egyházként ismerhet el, és ezek számára az állam sajátos jogosultságokat biztosít.

[7] Az alperessel egyezően megállapította, hogy a felperes nem szerepel az Ehtv. mellékletében, amely a bevett egyházakat sorolja fel. Hangsúlyozta, hogy a felperest korábban a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény alapján vették egyházként nyilvántartásba, mely jogszabály nem ismerte a bevett egyház fogalmát, azaz ilyen státusszal soha nem is rendelkezett. Mindezekre figyelemmel az ABH-ból sem vezethető le, hogy a felperes bevett egyháznak minősülne, és így működési támogatásra lenne jogosult. Kiemelte, hogy a hatályos jogszabályokon alapuló megkülönböztetés az Alaptörvény VII. cikk (4) bekezdéséből fakad.

[8] A törvényszék a felperes nyilvántartásba vételi kérelmére hivatkozással előterjesztett, eljárás felfüggesztésére irányuló indítványát nem tartotta alaposnak, figyelemmel arra, hogy a kérelem a bejegyzett, illetve nyilvántartásba vett egyházként történő nyilvántartásba vételre irányul, azonban a felperes ezen státuszok alapján sem lenne jogosult a működési támogatásra.

A felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem

[9] Az ügyben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen a jogerős ítélet közigazgatási cselekményre kiterjedő hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az első fokon eljárt bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[10] Álláspontja szerint az alperes és az elsőfokú bíróság az ügy tényállását hiányosan tárta fel és a feltárt tényállásból helytelen jogi következtetésre jutott. Álláspontja szerint a perbeli időszakra a Kvtv. 40. § (1) bekezdés b) pontja és 7. számú melléklet II. pontja alapján 343.800.000 forint működési támogatásra lett volna jogosult. Az alperes és az elsőfokú bíróság az ABH-ban foglalt rendelkezéseket jogellenesen hagyta figyelmen kívül. Az Alkotmánybíróság ugyanis az Ehtv. több rendelkezését a hatálybalépésére visszamenőleges hatállyal megsemmisítette, illetve megállapította, hogy azok a hatálybalépésétől kezdődően nem alkalmazhatóak. Az ABH indokolásának [215] pontja kifejezetten rögzítette, hogy az egyházi jogállását nem veszítette el. Mindezek alapján 2012. január 1. napjára visszamenőleges hatállyal egyháznak minősül, és így egyházi kiegészítő támogatásra jogosult. A törvényszék által felhívott döntéssel szemben a Kúria Kfv.V.35.719/2016/5. és Kfv.I.35.004/2017/8. számú – az Szja 1% felajánlásáról szóló adózói nyilatkozat érvényessége tekintetében meghozott – határozataiban megállapította, hogy a jogalkalmazó szervek nem hagyhatják figyelmen kívül az ABH rendelkezéseit.

[11] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[12] A felülvizsgálati kérelem nem alapos az alábbiak szerint.

[13] A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 120. § (5) bekezdése alapján, a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[14] A Kúria megállapította, hogy a jogerős ítéletben megállapított tényállás hiánytalanul tartalmaz minden olyan, az ügy érdemi eldöntése szempontjából releváns adatot, tény, körülményt, amely szükséges a perben felmerült jogvita érdemi eldöntéséhez. A felperes felülvizsgálati kérelmében a tényállással összefüggésben nem jelölt meg olyan konkrét érdemi kifogást, mely alapján az elsőfokú bíróságtól eltérő tényállás lenne megállapítható. A törvényszék által kifejtett jogi álláspont megfelel a jogvita elbírálására irányadó jogszabályoknak és a Kúria hasonló tényállású ügyekben folytatott ítélezési gyakorlatának. (Kfv.IV.35.310/2020/5.; Kfv.IV.35.022/2021/4.; Kfv.35.060/2021/5.; Kfv.IV.35.077/2021/5.)

A kialakult gyakorlattól való eltérésre a Kúria jelen ügyben sem látott lehetőséget a következőkre figyelemmel.

[15] A Kvtv. 40. § (1) bekezdés b) pontja értelmében, az Országgyűlés a köznevelési feladat ellátására működési támogatást állapít meg a nemzetiségi önkormányzat vagy az egyházi jogi személy által fenntartott nevelési-oktatási intézményekben ellátott, továbbá a pedagógiai szakszolgálati intézményekben gyógypedagógiai tanácsadásban, korai fejlesztésben, oktatásban és gondozásban, valamint a fejlesztő nevelésben részt vevő gyermekekre, tanulókra tekintettel a nemzetiségi önkormányzat és a bevett egyház részére a 7. melléklet II. pontja szerint.

[16] Az igény előterjesztésének időpontjában, 2018. január 31. napján hatályos Ehtv. 6. § (1) bekezdése szerint vallási közösség az Országgyűlés által elismert egyház és a vallási tevékenységet végző szervezet. Az Országgyűlés által elismert egyház bevett egyház. Az Ehtv. 16. § (1) bekezdése alapján a miniszter az e törvénynek az adott bevett egyház felvételére vonatkozó módosítása hatálybalépését követő 30 napon belül a bevett egyházat nyilvántartásba veszi.

[17] A felperes alappal hivatkozott az ABH indokolásában foglaltakra, miszerint a 8/2012. (II. 29.) OGY határozatban nevesített szervezetek az egyházi jogállásukat nem veszítették el. Az ABH meghozatalát követően ugyanakkor az Alaptörvénynek az ügy megítélését illetően releváns rendelkezései módosultak. A 3310/2018. (X. 16.) AB határozat és a 3047/2019. (III. 14.) AB határozat ennek kapcsán foglalkozik az AB-határozatok erga omnes hatályával. Eszerint figyelembe kell venni az Alaptörvény változását is, azaz jelen esetben azt, hogy az ABH után hatályba lépett az Alaptörvény negyedik módosítása, amely már sarkalatos törvényi elismeréshez kötötte az egyházi státuszt. Majd pedig – 2013. október 1-jén – hatályba lépett az Alaptörvény ötödik módosítása is, amely a sarkalatos törvényben elismert egyházakat bevett egyházként nevesíti. Amennyiben tehát az Alkotmánybíróság határozatának meghozatalát követően az Alaptörvény releváns rendelkezése módosul, akkor a bírói döntés nem alapítható kizárólag a korábbi AB határozattal való ellentétre, mivel a jogalkalmazónak figyelemmel kell lennie az Alaptörvény változására is annak hatálya alatt. Az ezzel összefüggésben keletkezett igények érvényesítésére ugyanakkor más eljárások rendelkezésre állhatnak, mint ahogyan ez az Emberi Jogok Európai Bíróságának a felperes által a 2015. és 2016. támogatási évekre vonatkozóan kezdeményezett, felperes kontra Magyarország ügyben meghozott ítéletéből is kiderül. (Kfv.IV.35.310/2020/5. sz. ítélet [41]-[43] pontok)

[18] A fentiek alapján megállapítható, hogy a felperes a bevett egyházi státuszát az ABH-ból következően azért nem nyerhette vissza, mert azzal soha nem is rendelkezett, hiszen az egyházi jogállását nem az Ehtv. alapján vették nyilvántartásba. Az Ehtv. 6. §-a és a Kvtv. 40. § (1) bekezdése b) pontja alkalmazása szempontjából ugyanis bevett egyháznak, illetve egyházi jogi személynek csak az Ehtv. 16. és 17. §-ai szerint nyilvántartásba vett szervezetek minősülnek. Ezt támasztja alá az Ehtv. 2019. április 15. napjától hatályos 7. § (2) bekezdésének alaptörvény-ellenességét vizsgáló 3194/2020. (VI. 11.) AB határozat is, mely egyfelől rögzíti, hogy az Ehtv. rendszerében a bevett egyház a vallási közösségek egyetlen kategóriája, amelyről nem bíróság, hanem az Országgyűlés dönt, másfelől a bevett egyház és a többi vallási közösség megkülönböztetése közvetlenül az Alaptörvényen alapul. ([29] és [41] pontok)

[19] Az Alaptörvény VII. cikk (4) bekezdése alapján az állam és a vallási közösségek a közösségi célok elérése érdekében együttműködhetnek. Az együttműködésről a vallási közösség kérelme alapján az Országgyűlés dönt. Az együttműködésben részt vevő vallási közösségek bevett egyházként működnek. A bevett egyházaknak a közösségi célok elérését szolgáló feladatokban való részvételükre tekintettel az állam sajátos jogosultságokat biztosít.

[20] A felperes nem szerepel az Ehtv. bevett egyházakat rögzítő mellékletében, ezért az alperes a kérelem elbírálása során nem hagyhatta figyelmen kívül a Kvtv. és az Ehtv. kötelező előírásait, a felperes támogatásra való jogosultságát nem állapíthatta meg.

[21] A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Kfv.V.35.719/2016/5. és Kfv.I.35.004/2017/8. számú ítéletek a felperes, mint kedvezményezett javára történő 1%-os felajánlásokat érvénytelenné nyilvánító adóhatósági határozatok kérdésben születtek. A perbelitől eltérő tényállású ügyekben a felperes az ABH alapján technikai szám „visszaadását” kérte az adóhatóságtól 2013 márciusában, mely eljárását az adóhatóság felfüggesztette, egyben felhívta a felperest, hogy kezdeményezze az egyházi jogállásának elismerését az Országgyűlésnél. A Kúria a hivatkozott döntésekben mindössze azt állapította meg, hogy a felperes jogállásával kapcsolatos függő jogi helyzet fennállásáig a technikai szám hiánya miatt az adózói nyilatkozat érvénytelensége sem állapítható meg, mert magának a technikai számnak a hiányát is a jogállás kérdése eredményezi. Érdemi megállapításokat arra nézve egyik döntés sem tartalmaz, hogy a felperes jogosult-e a kedvezményezetti státuszra, időben miként alakult az egyházi státusza, illetve bevett egyháznak minősül-e. Mindezen döntések tehát az elsőfokú bíróság által is alapul vett kúriai döntéshez képest nem minősülnek eltérő joggyakorlatnak.

[22] A fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a felperes által megjelölt jogszabályhelyekbe nem ütközik, ezért azt a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[23] *Működési támogatás kizárólag bevett egyház részére állapítható meg.*

Záró rész

[24] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

[25] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő, így a felülvizsgálati eljárásban a Kp. 35. §-a alapján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 82. §-a alapján érvényesíthető költsége nem merült fel.

[26] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerinti mértékű tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes teljes személyes illetékmentessége folytán az állam viseli.

[27] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2021. június 8.

Dr. Patyi András sk. a tanács elnöke Dr. Varga Eszter sk. előadó bíró Dr. Dobó Viola sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő